

openbaar; extern gedeeld i.h.k.v. niet-toerijkendverklaring

Juridisch advies over de bouwstof granuliet (JAD).

19.11.2018

Vraag van Team Bodem: Hebben de producent, de toepasser en de certificerende instelling (SGS-Intron) overtredingen begaan op grond van artikel 15, 18 en 28 en vervolgens 16 van het Besluit bodemkwaliteit ?

De vraag betreft het Kwalibo-aspect van de milieuhygiënische verklaring (MHV).

Casus: verzoek van advocaat van het bedrijf Graniet Import Benelux B.V. aan RWS om een rechtsoordeel te geven over het vervaardigen van de bouwstof granuliet voor de verondieping, onder water, van diverse zandwinlocaties zoals de Honswijkerplas.

De milieuhygiënische verklaring zijnde een productcertificaat op basis van de BRL 9321 (industriegrond) is door RWS Oost-Nederland afgewezen. Het juridisch advies wordt door RWS Oost-Nederland, afdeling bezwaar gebruikt bij het bezwaar dat is ingediend door Graniet Import Benelux BV.

Granuliet : granietslijpsel, een bijproduct van granieten granulaten afkomstig uit Noorwegen en Schotland. Het gaat om de zeer fijne fractie van 0-2 mm.

Antwoord:

5 stappen:

1. Valt het produceren van granuliet onder een aangewezen werkzaamheid?
2. Welke BRL is van toepassing ?
3. Is er gehandeld in strijd met deze BRL door de producent, de toepasser en de certificerende instelling ?
4. Is er sprake van een overtreding van artikel 16?
5. Valt het vervaardigen van granuliet onder artikel 28 en is er sprake van een geldige MHV?

Vooropgesteld: granuliet wordt thans door IenW gezien als een bouwstof zodat de BRL 9321 niet van toepassing is.

1. Valt het produceren van granuliet onder een aangewezen werkzaamheid ?

In artikel 2.1., eerste lid onder j. van de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) staat:

1. Als werkzaamheden als bedoeld in het besluit worden aangewezen de werkzaamheden die behoren tot de volgende categorieën:

...

*j. **produceren van bouwstoffen**, grond of baggerspecie die is bestemd voor **toepassing in Nederland** en **waarvoor een kwaliteitsverklaring is afgegeven die erkend is** volgens de eisen van de desbetreffende **bij categorie 10** in bijlage C aangewezen nationale BRL en de eisen in het document HCB/2009-200 van de Harmonisatie Commissie Bouw, dat is opgenomen in Bijlage D ;*

....

Er kan dus alleen sprake zijn van een aangewezen werkzaamheid als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder j wanneer een erkende kwaliteitsverklaring is of moet worden afgegeven volgens een "categorie 10 BRL".

Voor het afgeven van de erkende kwaliteitsverklaringen wordt naar bijlage C verwezen. Via categorie 10 in Bijlage C van de Rbk wordt verwezen naar 'de BRL die genoemd staat onder categorie 2.'

In categorie 2 is de werkzaamheid 'Afgeven van kwaliteitsverklaringen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b' aangehaald. De BRL-en die van toepassing zijn worden daar genoemd. Dit zijn:

BRL 1004-01 Kalkzandsteen, versie van 25 mei 2016.

BRL 2307-2 AEC-bodemas voor ongebonden toepassing in grond en wegenbouwkundige werken, versie van 13 mei 2015.

BRL 2506-2 Recyclinggranulaten, versie van 30 juni 2016.

BRL 5068 Cellenbeton voor toepassing in buitenwanden (type B-wanden) in bouwwerken, versie van 5 juli 1999, met wijzigingsblad van 9 juni 2016.

BRL 5070 Vooraf vervaardigde betonproducten, versie van 16 april 2015.

BRL 5071 Vooraf vervaardigde vezelcement producten, versie van 16 april 2015.

BRL 5076 Vooraf vervaardigde polymerebeton producten, versie van 16 april 2015.

BRL 5077 vooraf vervaardigde geopolymeerbeton producten/ geopolymeerbeton voor ter plaatse gestorte producten, versie van 15 april 2017.

BRL 52230 Keramische producten, versie van 22 april 2015.

BRL 9301 MijNSTEEN voor GWW-werken, versie van 25 februari 2016.

BRL 9302-2 E-bodemas in ongebonden toepassing, versie van 8 mei 2015.

BRL 9313 Zand uit dynamische wingebieden, versie van 29 november 2012, met wijzigingsblad van 13 mei 2015.

BRL 9315 De milieuhygiënische kwaliteit van geëxpandeerde kleikorrels voor ongebonden toepassing in werken, versie van 9 april 2008.

BRL 9317 Poreus gesteente van vulkanische oorsprong, versie van 13 mei 2015.

BRL 9319 De milieuhygiënische kwaliteit van drinkwaterreststoffen voor toepassing in grondwerken, versie van 31 augustus 2009.

BRL 9320 Bitumineus gebonden mengsels, versie van 24 april 2009, met wijzigingsblad van 19 juni 2017.

BRL 9321 Milieuhygiënische kwaliteit van industriezanden (gebroken) industriegrond, versie van 4 november 2014.

BRL 9322 Mengsels van cementgebonden minerale reststoffen, versie van 1 maart 2016 met wijzigingsblad van 2 september 2016.

BRL 9324 Groevesteen in ongebonden toepassing, versie van 13 mei 2015.

BRL 9326 Schelpen, versie van 15 september 2011, met wijzigingsblad van 13 mei 2015.

BRL 9327 Milieuhygiënische kwaliteit van bitumineuze afdichtingsmaterialen voor toepassing in waterkerende en waterafdichtingssystemen, versie van 30 maart 2017.

BRL 9335 Grond, versie van 22 juni 2017, en de bijbehorende SIKB-protocollen 9335-1, 9335-2 en 9335-4, versie van 12 september 2014 en van het protocol de versie van 5 september 2014, allen met wijzigingsblad versie 1 van 10 maart 2016.

De essentiële eisen ILT-toezicht uit BRL 9335, SIKB Protocol 9335-1, SIKB Protocol 9335-2 onderscheidenlijk SIKB Protocol 9335-4, zoals aangegeven in het document Essentiële eisen ILT-toezicht; Essentiële eisen voor publiek toezicht op de erkenningsregeling bodenbeheer door Inspectie Leefomgeving en Transport, versie van 6 oktober 2016.

BRL 9336 Milieuhygiënische kwaliteit van E-Vliegias in ongebonden toepassing, versie van 4 november 2014.

BRL 9337 De milieuhygiënische kwaliteit van polymergebonden steenslag voor toepassing in GWW-werken, versie van 2 november 2009.

BRL 9338 Cementgebonden mortel, versie van 17 juni 2016.

BRL 9339 De milieuhygiënische kwaliteit van duurzaam waterglasgebonden grond voor in situ toepassing in bouwkundige en civieltechnische werken, versie van 26 mei 2015.

BRL 9341 Steenachtige substraten, versie van 25 februari 2016.

BRL 9345 Slakken en slakmengsels voor toepassing in GWW-werken, versie van 7 oktober 2015.

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een aangewezen werkzaamheid "produceren van bouwstoffen" moet er dus op een van de genoemde BRL een erkende kwaliteitsverklaring kunnen worden afgegeven voor de granuliet.

Het is duidelijk dat de BRL 9321 'Milieuhygiënische kwaliteit van industriezand en (gebroken) industriegrind, versie van 4 november 2014' niet van toepassing is omdat het granuliet niet voldoet aan de omschrijving in het toepassingsgebied onder 1.2 van de BRL 9321. Hierin staat dat ..'deze beoordelingsrichtlijn niet bedoeld is voor materiaal dat een bewerking heeft ondergaan anders dan scheiden, wassen of breken.' Granuliet is een granietslijpse dat wordt verkregen bij het slijpen van graniet. Verder staat in de BRL onder '2. Definities' de definitie van Industriezand en (gebroken) industriegrind 'van nature in de bodem voorkomend sedimentair materiaal'. Ook hier is geen sprake van omdat het granuliet vrij komt bij de productie van granieten granulaat. Granuliet is een industrieel bijproduct en geen natuurproduct.

2. Welke BRL is van toepassing ?
3. Is deze BRL overtreden door de producent, de certificerende instelling en de toepasser ?

Omdat er geen andere BRL van toepassing is wat betreft het handelen van het bedrijf Graniet Import Benelux B.V., gaat het niet om een aangewezen werkzaamheid en kan er dus ook geen overtreding zijn van een BRL die van toepassing is en is er dus ook geen overtreding van artikel 15, 16 of 18 Bbk. De vraag is of artikel 28 Bbk dan van toepassing is.

Artikel 28

1. Het vervaardigen, invoeren, voor toepassing in Nederland of voor handelsdoeleinden voor de Nederlandse markt voorhanden hebben, vervoeren, aan een ander ter beschikking stellen of toepassen van bouwstoffen is verboden, tenzij:

a. de samenstellings- en emissiewaarden van de bouwstof zijn bepaald aan de hand van de parameters, die in bijlage 1 van dit besluit zijn vermeld en bij regeling van Onze

Ministers zijn aangewezen, overeenkomstig de bij regeling van Onze Ministers gestelde methoden door of onder toezicht van een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning;

b. een bij regeling van Onze Ministers aangewezen persoon of instelling op een bij regeling van Onze Ministers voorgeschreven wijze heeft vastgesteld dat de waarden, bedoeld onder a, de bij regeling van Onze Ministers vastgestelde maximale samenstellings- en emissiewaarden niet overschrijden;

c. uit een milieuhygiënische verklaring, die is afgegeven onder bij regeling van Onze Ministers vastgestelde voorwaarden, blijkt dat wordt voldaan aan het bepaalde in onderdeel a en b; en

d. een afleveringsbon bij de desbetreffende partij aanwezig is die de bij regeling van Onze Ministers vastgestelde gegevens bevat.

2. Bij regeling van Onze Ministers wordt bepaald in welke gevallen een afleveringsbon als bedoeld in het eerste lid, onder d niet vereist is.

3. Degene die de bouwstoffen toepast bewaart de bijbehorende milieuhygiënische verklaring en de afleveringsbon gedurende vijf jaar na het tijdstip waarop de bouwstoffen zijn toegepast en verstrekt die verklaring of afleveringsbon op verzoek van het bevoegd gezag.

4. Bij regeling van Onze Ministers worden regels gesteld met betrekking tot het samenvoegen en splitsen van partijen bouwstof.

5. Het is verboden om bouwstoffen toe te passen in strijd met de artikelen 5, eerste lid en 7 van dit besluit.

Volgens artikel 28 van het Bbk is bij het vervaardigen, 'voor handelsdoeleinden voor de Nederlandse markt voorhanden hebben van een bouwstof, vervoeren en ter beschikking stellen van de bouwstof verplicht om te beschikken over een milieuhygiënische verklaring (zoals een erkende kwaliteitsverklaring) én een afleverbon van de producent.

Dit betekent dat het bedrijf Graniet Import Benelux B.V. over een milieuhygiënische verklaring genoemd onder eerste lid onder c. en een onder het eerste lid onder d. genoemde afleverbon moet beschikken bij het voorhanden hebben van een bouwstof zoals hier het geval is. Uit deze milieuhygiënische verklaring moet blijken dat wordt voldaan aan onderdeel a en b.

Conclusie:

- De **producent** moet beschikken over een milieuhygiënische verklaring waaruit blijkt dat wordt voldaan aan onderdeel a en b van artikel 28 Bbk. Hier voldoet het bedrijf niet aan. De MHV verklaring zijnde een productcertificaat op basis van de BRL 9321 waarover Graniet Import BV beschikt, had eigenlijk niet op basis van de BRL 9321 mogen worden afgegeven omdat de BRL 9321 daar niet over gaat. Er is dus sprake van overtreding van artikel 28 Bbk.
- De MHV zijnde een productcertificaat op basis van de BRL 9321 waarover Graniet Import BV beschikt is terecht geweigerd door RWS Oost Nederland. (Graniet Import Benelux is erkend voor de BRL 9321 en de BRL 9324 (zie bovenstaande lijst)).

- Eigenlijk zou de erkenning voor de BRL 9321 moeten worden ingetrokken maar zolang dit niet is gebeurd heeft de kwaliteitsverklaring in ieder geval zijn werking verloren omdat de bouwstof niet onder de BRL 9321 valt.
- Overigens dient in het kader van het milieubelang, de flora en fauna onder water, te worden voorkomen dat het granuliet wordt toegepast in verschillende voormalige zandputten zoals de Honswijkerplas. Hier rust in het kader van de zorgplicht van artikel 7 Bbk de verantwoordelijkheid bij de toepasser zoals terecht is geconstateerd door RWS.
- **Graniet Import Benelux B.V., zijnde de toepasser**, de redenering die hierboven is opgesteld voor de producent, geldt ook voor de toepasser.
- **SGS-Intron, de certificerende instelling**, verricht de aangewezen werkzaamheid als bedoeld onder artikel 2.1., eerste lid onder b. van de Regeling bodemkwaliteit: het 'afgeven van kwaliteitsverklaringen op grond van een nationale BRL'. De BRL op basis waarvan SGS-Intron in dit geval een kwaliteitsverklaring heeft afgegeven aan de toepasser is de BRL 9321 Milieuhygiënische kwaliteit van industriezand en (gebroken) industrie-grind, versie van 4 november 2014.
- SGS-Intron overtreedt artikel 18 Bbk omdat ze in strijd met de BRL 9321 een certificaat afgeven terwijl ze hadden moeten weten dat de BRL 9321 hier niet op van toepassing is.
Door een certificaat af te geven dat in strijd is met BRL 9321 (artikel 18 Bbk) omdat zij had moeten weten dat granuliet een bouwstof is en geen grond heeft SGS-Intron eveneens gehandeld in strijd met artikel 16 Bbk doordat ze het resultaat van de werkzaamheid (het afgeven van kwaliteitsverklaringen) dat geen betrouwbaar beeld verschaft van de eigenschappen aan de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld. Zie ook de redenering in de Certicon uitspraak (RVS:2013:2850).

Uit de Certicon uitspraak van de Raad van State blijkt dat aangezien Certicon in strijd met het protocol heeft gehandeld, de rapporten van de desbetreffende partijkeuringen geen betrouwbaar beeld gaven van de eigenschappen, aard, hoedanigheid en samenstelling van de partijen. Nu de betrokken in het protocol neergelegde voorschriften naar het oordeel van de Afdeling duidelijk zijn, heeft de staatssecretaris zich op het standpunt kunnen stellen dat Certicon dit wist dan wel redelijkerwijs had kunnen vermoeden.

Om het granuliet te mogen vervaardigen, invoeren, voor toepassing in Nederland of voor handelsdoeleinden voor de Nederlandse markt voorhanden te hebben, te vervoeren, aan een ander ter beschikking stellen of toe te passen had de producent op grond van artikel 28 Bbk moet een producent beschikken over een partijkeuring waaruit blijkt dat wordt voldaan aan het eerste lid, onderdeel a en b van artikel 28 Bbk. Dit staat in onderdeel c.

Het kan dan gaan om een partijkeuring die is afgegeven op basis van protocol 1002. Het gaat dan om de werkzaamheid genoemd onder artikel 2.1., eerste lid onder i, van de Regeling bodemkwaliteit 'monsterneming partijkeuring niet-vormgegeven bouwstoffen'.